

**PEDAGOGIKA SOHASIDA RAQAMLI TEXNLOGIYALARNI
O‘RNI VA AHAMIYATI*****Turabekova Laylo Shavkat qizi****Samarqand Davlat Chet tillar instituti**O‘zbek tili va adabiyoti yo‘nalishi 1-kurs talabasi.**turabekovalayloshavkatovna@gmail.com**+998772626258*

Annotatsiya. Ushbu maqola raqamli texnologiyalarning pedagogika sohasidagi transformatsion roli va ahamiyatini o'rganadi. U elektron o'quv platformalari, interaktiv dasturiy ta'minot va virtual sinf xonalari kabi vositalar o'qitish metodologiyasi va o'rganish tajribasini qanday o'zgartirganini o'rganadi. Muhokama raqamli texnologiyalarning afzalliklari, jumladan, ta'lim resurslaridan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish, shaxsiylashtirilgan ta'lim imkoniyatlari va talabalarning faolligini oshirishni ta'kidlaydi. Bundan tashqari, maqola ushbu texnologiyalarni an'anaviy o'qitish amaliyotiga integratsiyalashda o'qituvchilar duch keladigan qiyinchiliklarni ko'rib chiqadi va o'qituvchilarni samarali amalga oshirish uchun zarur bo'lgan ko'nikmalar bilan jihozlash uchun kasbiy rivojlanish zarurligini ta'kidlaydi.

Kalit so‘zlar: *Interaktiv ta'lim platformalari, virtual sinflar, sun'iy intellekt, innovatsiya, interaktiv dars materiallari, onlayn resurslar, virtual haqiqat (VH), kengaytirilgan haqiqat (KH)*

Kirish

Texnologiyalarning jadal rivojlanishi bilan belgilanadigan davrda ta'lim sohasi tubdan o'zgarmoqda. Raqamli texnologiyalar pedagogika sohasida muhim vositalar sifatida paydo bo'ldi, ular o'qituvchilarning dars berishi va o'quvchilarning bilim olishini qayta shakllantirmoqda. Interaktiv ta'lim platformalaridan tortib virtual sinflar va sun'iy intellektga asoslangan ta'lim resurslarigacha, raqamli vositalarning

integratsiyasi nafaqat an'anaviy o'qitish usullarini takomillashtirdi, balki yanada qiziqarli va shaxsiylashtirilgan ta'lim tajribasini ham yaratdi.

Pedagoglar o'z o'quvchilarining turli xil ehtiyojlarini qondirishga intilar ekanlar, ushbu texnologiyalarning o'zni va ahamiyatini tushunish muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu maqola raqamli texnologiyalar pedagogikada qanday inqilob qilayotganini o'rganadi, ularning o'quvchilarning faolligi, qulayligi, hamkorlik va baholashga ta'sirini ko'rib chiqadi hamda ularni ta'lim sharoitlarida samarali qo'llash bo'yicha ilg'or tajribalarni yoritadi. Ushbu innovatsiyalarni qabul qilish orqali biz tobora raqamlashib borayotgan dunyoda o'quvchilarni muvaffaqiyatga tayyorlaydigan yanada inklyuziv va dinamik ta'lim muhitini shakllantirishimiz mumkin.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya

Raqamli texnologiyalar ta'lim sohasida yangi imkoniyatlar ochmoqda. O'qituvchilar va talabalar uchun interaktiv dars materiallari, onlayn resurslar va boshqalar orqali ta'lim jarayonini samarali tashkil etish imkoniyatlari paydo bo'lmoqda (Salmon, 2013). Hattiening fikriga ko'ra, "raqamli texnologiyalar, o'qitish jarayonini yanada qiziqarli va interaktiv qilish bilan birga, o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi. Ularning yordamida o'qituvchilar individual yondashuvni amalga oshirish imkoniyatiga ega bo'lmoqdalar". Shuningdek, Mayer "O'qitishda raqamli vositalar - masalan, elektron darsliklar, video darslar va onlayn platformalar - ta'lim sifatini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, raqamli texnologiyalar yordamida taqdim etilgan materiallar o'quvchilarning tushunishini yaxshilaydi" – deb fikr bildiradi.

Metodologiya

Ushbu maqolani yozish davomida turli xil tadqiqot metodlaridan foydalanildi. Raqamli texnologiyalar va pedagogikada ularning o'zni haqida mavjud ilmiy maqolalar, kitoblar, dissertatsiyalar va boshqa manbalar o'rganib chiqildi va to'plangan ma'lumotlar tahlil qilindi. Bu metod yordamida muammo yuzasidan mavjud bilimlarni aniqlash va tahlil qilish mumkin. Shuningdek, o'qituvchilar va

talabalar orasida so'rovnoma o'tkazish orqali raqamli texnologiyalarning ta'lim jarayoniga ta'siri, afzalliklari va muammolari haqida bir qancha ma'lumot to'plandi.

Natijalar va muhokamalar

Pedagogika sohasida raqamli texnologiyalarning o'rni va ahamiyati juda katta. Ular ta'lim jarayonini yanada samarali, qulay va interaktiv qilishga yordam beradi. Quyida raqamli texnologiyalarning pedagogikada qo'llanilishi va uning ahamiyati haqida ayrim asosiy jihatlar keltirilgan:

1. Ta'lim jarayonini diversifikatsiya qilish: Raqamli texnologiyalar yordamida o'quvchilar turli xil materiallarni, masalan, video, audio, grafik va interaktiv dasturlarni o'zlashtirish imkoniga ega bo'ladilar. Bu esa har bir o'quvchining individual ehtiyojlariga mos ravishda ta'lim olishiga imkon yaratadi.

2. Interaktivlik: Raqamli platformalar orqali o'quvchilar o'zaro muloqot qilish, fikr almashish va guruh ishlarini amalga oshirish imkoniyatiga ega bo'ladi. Bu esa ularning ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantiradi.

3. Masofadan ta'lim: Raqamli texnologiyalar masofadan ta'lim olish imkoniyatlarini kengaytiradi. O'quvchilar istalgan joydan darslarga qatnashishlari mumkin, bu esa ta'limni yanada erkin va qulay qiladi.

4. Ma'lumotga kirish imkoniyatlari: Internet orqali global ma'lumot bazalariga kirish mumkin bo'ladi. O'quvchilar yangi bilimlarni mustaqil ravishda qidirib topish va o'zlashtirish imkoniyatiga ega bo'ladi.

5. Ommaviy ta'lim resurslari: Open educational resources (OER) kabi ochiq ta'lim resurslari orqali sifatli ta'lim materiallariga bepul yoki arzon narxlarda ega bo'lish mumkin.

6. O'qituvchilarning professional rivojlanishi: Raqamli texnologiyalar o'qituvchilarga yangi pedagogik usullarni sinab ko'rishga va professional malakalarini oshirishga yordam beradi.

7. Ma'lumotlarni tahlil qilish: Raqamli platformalarda yig'ilgan ma'lumotlar (masalan, test natijalari) tahlil qilinishi orqali o'qituvchilar har bir talabani individual ravishda kuzatishlari va ularning kuchli hamda kuchsiz tomonlarini aniqlashlari mumkin.

8. Innovatsion yondashuvlar: Raqamli texnologiyalar innovatsion yondashuvlarni qo'llashga yordam beradi, masalan, gamifikatsiya (o'yin elementlarini qo'llash), virtual haqiqat (VH) yoki kengaytirilgan haqiqat (KH) kabi metodlardan foydalanish.

Umuman olganda, raqamli texnologiyalar pedagogika sohasida yangiliklar kiritib, ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi va kelajakdagi avlodlarning bilim olish jarayonini tubdan o'zgartirishi kutilmoqda.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, raqamli texnologiyalar pedagogika sohasida yangi imkoniyatlar ochib beradi hamda ta'lim jarayonining sifatini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Ularni to'g'ri va maqsadga muvofiq qo'llanishi natijasida kelajak avlodning bilim olish jarayoni yanada samarali bo'lishi kutilmoqda. Raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonini yanada samarali, interaktiv va qiziqarli qilish imkoniyatini beradi. Bularning barchasi o'quvchilarning motivatsiyasini oshirish, individual yondashuvni ta'minlash va ta'lim sifatini yaxshilashga yordam beradi. Shuni ta'kidlash kerakki, raqamli texnologiyalar nafaqat dars o'tish jarayonini yangilaydi, balki pedagoglarga ham yangi metodologik yondashuvlarni taklif etadi. Onlayn platformalar, multimedia resurslar, virtual sinflar va boshqa innovatsion usullar o'qituvchilarga o'z bilimlarini kengaytirish va o'quvchilarga zamonaviy ko'nikmalarni rivojlantirishda yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Salmon, G. (2013). E-learning in a Nutshell: An Introduction to E-learning. Routledge.
2. Hattie, J. (2009). Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement. Routledge.
3. Mayer, R.E. (2009). Multimedia Learning. Cambridge University Press.
4. Bishop, J.L., & Verleger, M.A. (2013). "The Flipped Classroom: A Survey of the Research." ASEE National Conference Proceedings.

5. Johnson, L., Adams Becker, S., Cummins, M., Estrada, V., Freeman, A., & Hall
Giesinger, C. (2016). NMC Horizon Report: 2016 Higher Education Edition. The
New Media Consortium.